

Hoor- en adviescommissie

1696501/1721811

Openbare zitting van Kamer IV uit de Hoor- en adviescommissie ingevolge de Algemene wet bestuursrecht (Awb) aan het Houtplein 33 te Haarlem op

Donderdag 7 oktober 2021 om 11.00 uur

VERSLAG

van de behandeling van het bezwaarschrift ingevolge artikel 7:1 van de Awb van Stichting Noord-Holland Referendum te Heemstede (bezwaarde), tegen het besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland (verweerders) van maandag 5 juli 2021, waarbij is besloten dat het besluit tot vaststelling van de Regionale Energiestrategie 1.0 NHN en de Regionale Energiestrategie 1.0 NHZ (hierna gezamenlijk: de RES) niet referendabel is gelet op artikel 5 van de Referendumverordening.

Aanwezigen

de leden:

- Mw. mr. G.E. Creijghton-Sluijk, voorzitter
- Dhr. mr. M van Riessen
- Dhr. mr. B. Vis

- Mw. mr. L. Blommestijn, fungerend secretaris

namens bezwaarde:

- Dhr. R. Post
- Mw. M. Hogervorst
- Dhr. A. de Vogel

en namens verweerders:

- Dhr. mr. G. van der Veen
 - Mw. Y. Koot
-

Hoor- en adviescommissie

1696501/1721811

De voorzitter opent de vergadering en stelt aan de orde de behandeling van bovengenoemd bezwaarschrift. Zij heet de aanwezigen welkom, stelt de leden van de commissie voor en licht de functie van de Hoor- en adviescommissie toe. Vervolgens krijgt bezwaarde het woord.

Bezwaarde Post introduceert zichzelf en vertelt over de stichting, waarin verschillende burgerinitiatieven zich samengevoegd hebben vanuit zorgen die leven in de samenleving. De stichting is van mening dat de participatie in de RES niet klopt en niet goed getoetst is. Daarom heeft de stichting bezwaar gemaakt. Organisaties als Vattenfall worden genoemd als participant, maar het belang van de burger wordt niet meegewogen. Daarom wil de stichting het draagvlak onder de bevolking van Noord-Holland toetsen. Op basis van artikel 11 van de Referendumverordening kan een referendum ook parallel aan de inwerkingtreding van de RES plaatsvinden. Daarnaast is het een raadgevend referendum, dus de uitkomst van het referendum hoeft geen invloed te hebben op het besluit.

Bezwaarde Hogervorst geeft aan dat er is niet voldoende draagvlak onder de bevolking is voor de RES en dat daarom om een referendum verzocht is. Nu mag je alleen meepraten als je enigszins in het straatje van de RES denkt. Bezwaarde Hogervorst heeft aan verschillende participatiegroepen meegedaan en zij vindt het een grote poppenkast. Er is geen plan wat te doen bij stroomtekort door tekort aan wind of zon. Er zijn effectievere vormen van energieopwekking zoals kernenergie. Er wordt te gehaast gehandeld. De RES is niet haalbaar, dat blijkt ook uit de recente berichtgeving in de media over energiearmoede en de stijgende prijzen van gas en elektra. Bewoners moeten betrokken worden en zonder beïnvloeding worden geïnformeerd. De volksvertegenwoordigers moeten het volk vertegenwoordigen en geen plannen opdringen. Er mag geen haast toegepast worden en de mening van de bevolking moet getoetst worden

Bezwaarde De Vogel verwijst naar de verordening. Er moet ook naar de geest van de verordening gehandeld worden. De RES plannen waren in beginsel onduidelijk. Nu de plannen concreter worden, moeten deze getoetst worden bij de bevolking. De overheid leunt al 20 jaar achterover. Als eerder geanticipeerd was op klimaat en milieu, hadden burgers eerder kunnen worden betrokken. Het past niet binnen een democratie om door te gaan zonder de burger te consulteren. Uit de documentaire 'Tegenwind' blijkt dat er vaak economische belangen spelen. Windmolens kosten veel en kunnen niet gerecycled worden. De weg die nu ingeslagen wordt, zoals ook met biomassacentrales, werkt niet. Over 20 jaar zeggen we: 'Dit is niet gelukt'. De burgers betalen en moeten ook betrokken worden.

Namens verweerders leest de heer Van Veen de pleitnota voor, welke bij het verslag gevoegd is. Hij geeft aan dat verweerders de discretionaire bevoegdheid hebben om te toetsen. Verweerders hebben deze bevoegdheid voor zichzelf gecreëerd in de verordening.

Namens verweerders gaat mevrouw Koot in op hetgeen bezwaarde stelt omtrent de schijnparticipatie. Er zijn echt honderden bijeenkomsten georganiseerd met duizenden deelnemers uit alle geledingen van de bevolking. Verweerders willen het juist breed voorleggen zodat iedereen mee kan denken. De inzet op wind en zon is afgesproken omdat dat bewezen technieken zijn die werkbaar zijn op de termijn die gesteld is. Verweerders blijven kijken naar nieuwe technieken die toepasbaar zijn. Verweerders bestrijden dat de haast veroorzaakt wordt

Hoor- en adviescommissie

1696501/1721811

doordat 20 jaar niks gedaan is. Provincie Noord-Holland zet al zeker 15 jaar heel hard in op energietransitie met grote opgaven.

De voorzitter dankt beide partijen voor de toelichting en geeft aan beide erg op de inhoud ingaan. De commissie zal zich beperken tot de vraag of artikel 5 lid 2 sub n van de Referendumverordening juist toegepast is. Partijen verschillen van mening over de vraag in hoeverre er participatie is geweest. Dit wordt niet ten grondslag gelegd aan het besluit. De vraag is of het besluit nu alsnog goed gemotiveerd wordt, want er is terecht gesteld dat het besluit niet gemotiveerd is. Het gaat om de motivering van de spoedeisendheid en dringendheid. De voorzitter vindt dat de motivering geen onderscheid maakt wat betreft spoedeisendheid en dringendheid van de provinciale belangen. Want artikel 11 van de verordening geeft ook ruimte om wat met die spoedeisendheid te doen. Ligt de motivering dan meer in de spoedeisendheid of dringendheid, of is dit hetzelfde?

Namens verweerders geeft de heer Van Veen aan dat het dringende belang te maken heeft met het karakter van de RES. Er zijn afspraken gemaakt met het Rijk. Provincie Noord-Holland neemt daar het voortouw in. Er is dus een verantwoordelijkheid richting partners en het Rijk, dat is het dringende belang.

De voorzitter geeft aan dat je kan ook zeggen: 'als het nog maar een strategische verkenning is, waar ligt dan de dringendheid in?'

Verweerders wijzen erop dat het ook nog de vraag is waar het referendum over zou moeten gaan, wat de vraagstelling aan de burger dan is.

De voorzitter meent dat dat in het verzoek zou moeten staan.

Verweerders geven aan dat het niet zo duidelijk is.

Bezwaarde De Vogel merkt op dat het betrekken van de burger wel van belang is.

De voorzitter legt uit dat verweerders een discretionaire bevoegdheid hebben omtrent artikel 5 tweede lid onder n van de verordening en dat de commissie aftast waar de dringendheid en spoedeisendheid in zit.

Verweerders geven aan dat de RES voorbereid is door de regio, provinciale staten gaan er alleen mee akkoord (of niet).

Bezwaarde Post geeft aan dat de stichting niet tegen de RES is, alleen dan in een andere vorm. Nu moet de dringendheid en spoedeisendheid onderzocht worden. Er worden door verweerders veel redenen aangedragen die niet toepasbaar zijn, omdat parallel aan de RES ook een referendum gehouden kan worden.

De voorzitter geeft aan dat verweerders de verordening hebben vastgesteld waarin dit is opgenomen. De volgorde van de verordening bepaald dat artikel 11 alleen van toepassing als eerst beoordeeld wordt of een verzoek referendabel is of niet.

Hoor- en adviescommissie

1696501/1721811

Verweerders beamen dit en geven aan dat artikel 11 derde lid wel degelijk een onderdeel van de besluitvorming geweest is.

Bezwaarde Post merkt op dat uit de stukken van provinciale staten blijkt dat het onderwerp technisch wel referendabel is, maar politiek niet. Het was bezwaarde niet duidelijk dat die volgorde toegepast wordt.

De voorzitter legt uit dat dit volgt uit de tekst in artikel 11 in combinatie met artikel 5, dat is volgorde. Het een sluit het ander uit.

Bezwaarde De Vogel merkt op dat het verzoek ook wel referendabel had kunnen zijn. Het is niet verplicht om geen referendum te houden op basis van artikel 5 tweede lid onder n.

De voorzitter geeft aan dat er daarom ook een groot belang is bij de motivering van het besluit.

Commissielid Van Riessen vraagt of het klopt dat de dringendheid niet ziet op tijd, maar op de dringendheid van het provinciaal belang.

Verweerders beamen dit.

Commissielid Van Riessen merkt op dat hij allemaal inhoudelijke bezwaren tegen de RES hoort, maar dat het daar in deze procedure niet over gaat. Hij begrijpt dat het de bedoeling is om met het referendum een ander soort RES te krijgen. Het verweer is dat een referendum vertragend werkt. Commissielid Van Riessen hoort bezwaarde zeggen dat het referendum en de RES parallel kan. Verweerders geven aan dat dit wel een effect zal hebben. Wat is het belang van bezwaarde?

Bezwaarde Hogervorst antwoordt dat er draagvlak moet zijn onder de bevolking. Er wordt te veel gehaast, te weinig onderzoek gedaan naar technieken en de gevolgen voor bevolking. Er kan meer bereikt worden als er zonder haast gehandeld wordt.

Commissielid Van Riessen vraagt of bezwaarde daarmee wil zeggen dat de deadlines niet in het gedrang komen?

Bezwaarde De Vogel antwoordt dat die waarschijnlijk wel in het gedrang komen. Hij heeft niet gezegd dat er niks gedaan is, maar wel dat er achterover geleund is. Er had eerder gehandeld moeten worden. De overheid leert niet. Nu moet er ingegrepen worden en blijkt dat alles moet wijken, zoals burgerinbreng.

De voorzitter merkt op dat bezwaarde daarmee zegt dat de dringendheid en spoed gecreëerd worden.

Bezwaarde De Vogel beaamt dit. De burger krijgt nu een pakket dat klaar is, wat tot teleurstelling zal leiden.

Commissielid Vis merkt op dat burgers die willen, kunnen participeren.

Hoor- en adviescommissie

1696501/1721811

Bezwaarde Hogervorst antwoordt dat de burger op straat niet weet wat de RES is. Men wordt geïnformeerd over de RES, maar de burger weet niet dat de RES over windmolens en zonnepanelen gaat. Het Europees hof komt hier nu ook op terug en dat is wat bezwaarde lokaal ook vraagt.

Commissielid Van Riessen hoort bezwaarde zeggen dat er geen draagvlak is voor de RES onder de bevolking van Noord-Holland. Hij vraagt waar bezwaarde dit op baseert.

Bezwaarde Post geeft aan dat de stichting die signalen krijgt. Er worden nu dingen besloten die op een bijeenkomst zijn behandeld waar de bevolking bij aanwezig is, maar de bevolking mag niet meebeslissen.

Bezwaarde De Vogel geeft aan dat de RES ook meer zal gaan leven wanneer een referendum gehouden wordt.

De voorzitter merkt op dat het de vraag is of mensen dan wel weten waar ze over gaan stemmen.

Bezwaarde Post geeft aan dat er dan van te voren geïnformeerd zal worden.

Bezwaarde Hogervorst geeft een voorbeeld van bewoners van Zwanenburg en een onderzoek in gemeente Haarlemmermeer. De vragen waren sturend want de uitkomst om de plannen niet leuk te vinden waren er niet.

Commissielid Van Riessen vraagt of de RES in beton gegoten ligt tot 2030 of is het een organisch geheel? Kan er nog gevonden worden dat bijvoorbeeld een windturbine niet het juiste middel is?

Namens verweerders geeft mevrouw Koot aan dat wind en zonlicht bewezen technieken zijn, maar de ogen worden niet gesloten voor innovatie. Er zijn fantastische innovaties. Deze moeten zich nog bewijzen. De RES is niet in beton gegoten, maar verwacht niet dat er voor 2030 nog hele andere technieken toegepast worden. Er zijn 70 zoeklocaties aangewezen. Er is met belanghebbenden gekeken naar wat dat betekent voor de leefomgeving. Nu moet gekeken worden met welke locaties verder gegaan wordt. Er zijn bij de gemeenten forse participatieplannen met de bevolking.

Bezwaarde De Vogel begrijpt deze spagaat en ziet dat er de afgelopen 5 jaar weinig vooruitgang is qua technieken.

De voorzitter kondigt aan dat de aanwezigen een laatste maal de kans krijgen om nog iets te zeggen.

Bezwaarde Hogervorst verwijst naar de brief van 29 september 2021 waarmee het verzoek om de voorlopige voorziening afgewezen is. Er is geen zitting geweest, de stichting heeft alleen een brief gekregen.

Namens verweerders legt de heer van Veen uit dat dit een uitspraak van de voorzieningenrechter is die er voor gekozen heeft om het verzoek af te doen zonder hoorzitting.

Hoor- en adviescommissie

1696501/1721811

De voorzitter merkt op dat de voorlopige voorziening los staat van het bezwaarschrift dat nu behandeld wordt en dat de commissie daar niet over adviseert.

Bezwaarde Hogervorst vraagt waarom er een Referendumverordening is als er geen gebruik van kan worden gemaakt. Het gaat dan niet om een voorziening tot referendum, maar om een voorziening tot gebakken lucht. Er waren ruim voldoende handtekeningen. Het referendum was technisch mogelijk, maar politiek niet. Dat de stichting technisch voldeed zou zwaarder moeten wegen dan de persoonlijke standpunten van politici.

Verweerders begrijpen het punt van bezwaarde heel goed. Artikel 5 tweede lid onder n geeft echter veel beoordelingsruimte aan verweerders om wel of niet een referendum te houden.

Bezwaarde De Vogel merkt op dat dat de verordening hol maakt, want zo kan altijd besloten worden om geen referendum te houden.

Verweerders geven aan dat dit meegenomen kan worden bij een evaluatie van de verordening.

Bezwaarde Post geeft aan dat bij het besluit de motivering omtrent de spoedeisendheid en het dringend provinciaal belang ontbreekt.

De voorzitter geeft aan dat de commissie hier op in zal gaan in het advies.

Nadat gebleken is, dat geen der aanwezigen behoefte heeft aan het maken van nadere opmerkingen, schetst de voorzitter in het kort het verdere verloop van de procedure en sluit zij de vergadering.

Haarlem 7 oktober 2021,

mr. L. Blommestijn,
fungerend secretaris

mr. G.E. Creijghton-Sluijk,
voorzitter